

2026-10-14

Plats och tid	King Edward, Alingsås kommunhus kl. 13:00-17:14	Paragrafer	§§48-57
Beslutande	Eva-Lotta Pamp (M) (ordförande) Birgit Börjesson (S) (vice ordförande) Bo Hallberg (S) Agneta Stadling (KD)		
Övriga deltagare	Veronica Strömsten (förvaltningschef) Maria Svensson (förvaltningssekreterare) Camilla Liljegren (utvecklingsledare, punkt A) §48 Katarina Berg (SD) (punkt A - utökat arbetsutskott) §48 Maria Stern (V) (punkt A - utökat arbetsutskott) §48 Torbjörn Gustafsson (C) (punkt A - utökat arbetsutskott) §48 Bo Kuylenstierna (MP) (punkt A - utökat arbetsutskott) §48 Martin Walhjalt (enhetschef SoL, punkt B och C) §48 Simone Johansson (enhetschef LSS, punkt B och C) §48 Malin Wickelgren (avdelningschef myndighet och kommunal primärvård, punkt D) §48 Sofia Hedin (medicinskt ansvarig sjuksköterska, punkt E) §48 Ann Norup (bemanningscontroller, punkt F och G) §48 Åsa Wallin (avdelningschef LSS boende och arbete, punkt H) §48 Jelena Durovic (tf. avdelningschef, punkt H och K) §48 Nese Zuberi (avdelningschef äldreboende, punkt I) §48 Lena Sultan (lokalstrateg, punkt K) §48 Shanika Karlsson (avdelningschef LSS personlig assistans och stöd, punkt J och K) §48 Sara Brodin (avdelningschef verksamhetsstöd, punkt F, G och K) §48		
Utses att justera	Birgit Börjesson (S)		
Justeringens plats och tid	Protokollet justeras på distans.		
Sekreterare	Maria Svensson		
Ordförande	Eva-Lotta Pamp (M)		
Justerande	Birgit Börjesson (S)		

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits på Alingsås kommuns digitala anslagstavla.

				Utdragsbestyrkande
--	--	--	--	--------------------

2026-10-14

- § 48 Information och överläggningar
- § 49 Rapportering av ej verkställda beslut enligt socialtjänstlagen (SoL) 2026 - kvartal 3
- § 50 Rapportering av ej verkställda beslut enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) 2026 - kvartal 3
- § 51 Remissvar: Inriktningsdokument för kommunernas primärvårdsuppdrag i Västra Götaland
- § 52 Initiativärende till vård- och omsorgsnämnden gällande bältrosvaccin till kommunens äldre invånare - Torbjörn Gustafsson (C)
- § 53 Återrapportering av utredningsuppdrag gällande möjligheten att införa arbetstidsmodellen 80/20 inom nämndens brukarnära verksamheter
- § 54 Svar på motion gällande bättre arbetsmiljö och stärkt kvalitet i vård och omsorg - Anton César (S), Sanna Dabolins (V), Heidi Hankanen Ängberg (C) och Mats Eriksson (MP)
- § 55 Uppdrag att redovisa vilka åtgärder avdelningen boende och arbete ämnar vidta för att hantera avdelningens prognostiserade underskott - muntlig redovisning
- § 56 Återrapportering av handlingsplan särskild boendeform för äldre personer 2026
- § 57 Återrapportering handlingsplaner på avdelningsnivå LSS personlig assistans och stöd

2026-10-14

§ 48

Information och överläggningar

A/ Risk- och väsentlighetsanalys (utökat arbetsutskott)

B/ Rapportering av ej verkställda beslut enligt socialtjänstlagen (SoL) 2026
- kvartal 3

C/ Rapportering av ej verkställda beslut enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) 2026 - kvartal 3

D/ Remissvar: Inriktningsdokument för kommunernas primärvårdsuppdrag i Västra Götaland

E/ Initiativärende till vård- och omsorgsnämnden gällande bältrosvaccin till kommunens äldre invånare - Torbjörn Gustafsson (C)

F/ Återrapportering av utredningsuppdrag gällande möjligheten att införa arbetstidsmodellen 80/20 inom nämndens brukarnära verksamheter

G/ Svar på motion gällande bättre arbetsmiljö och stärkt kvalitet i vård och omsorg - Anton César (S), Sanna Dabolins (V), Heidi Hankanen Ängberg (C) och Mats Eriksson (MP)

H/ Uppdrag att redovisa vilka åtgärder avdelningen boende och arbete ämnar vidta för att hantera avdelningens prognostiserade underskott - muntlig redovisning

I/ Återrapportering av handlingsplan särskild boendeform för äldre personer 2026

J/ Återrapportering handlingsplaner på avdelningsnivå LSS personlig assistans och stöd

K/ Förvaltningschefens information

L/ Ny information - Ordföranden informerar om att arbetsutskottets sammanträde den 10 november 2026 klockan 13.00 flyttas till den 11 november klockan 09.00.

2026-10-14

§ 49 2026.020 VON

Rapportering av ej verkställda beslut enligt socialtjänstlagen (SoL) 2026 - kvartal 3

Ärendebeskrivning

Vård- och omsorgsnämnden ska kvartalsvis rapportera till kommunfullmäktige, till kommunens revisorer samt till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) enligt Socialtjänstlagen (SoL) om beslut som ej verkställts inom tre månader från dagen för beslutet.

Om beslut inte kunnat verkställas har IVO möjlighet att ansöka hos förvaltningsrätten om att kommunen ska utdömas en sanktionsåtgärd i form av en avgift. Kommunen ska därför kvartalsvis rapportera eventuella biståndsbeslut som inte verkställts till inom tre månader, samt eventuella insatser som avbrutits och inte verkställts på nytt inom tre månader. Tidsperioden är enbart en tidsgräns för rapportering och ska inte betraktas som den tid en kommun har att verkställa ett beslut. Insatser ska alltid verkställas så snart det är möjligt.

Till kommunens revisorer och till IVO ska det även rapporteras när tidigare rapporterade ej verkställda beslut har verkställts. Av rapporteringen ska framgå typ av bistånd, hur lång tid som förflutit från dagen för respektive beslut och kortfattat varför beslutet ej har verkställts. Det ska framgå om den enskilde är man eller kvinna. Uppgifterna ska vara avidentifierade.

Rapporteringen till IVO sker som individrapporter med sekretessbelagda uppgifter enligt en nationellt fastställd standard.

Beredning

Vård- och omsorgsförvaltningen har i skrivelse den 5 oktober 2026 lämnat följande yttrande:

Vid rapporteringstillfället 2026-10-02 innefattande kvartal tre har vård- och omsorgsförvaltningen redovisat ej verkställda gynnande beslut inom SoL enligt 11 kap. 1 § SoL som inte har verkställts inom tre månader från dagen för beslut, eller beslut som inte har verkställts på nytt inom tre månader från dagen då verkställigheten avbröts. Totalt är det nio beslut som ej verkställts. Åtta av dessa beslut avser särskilt boende och ett avser BMSS SoL. Samtliga individer har erbjudits plats och tackat nej en eller flera gånger.

Beslut

Arbetsutskottets förslag till beslut i vård- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsnämnden noterar rapporteringen till Inspektionen för vård och omsorg för kvartal 3 år 2026 och översänder rapporten till kommunfullmäktige och kommunens revisorer.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse - Rapportering av ej verkställda beslut enligt socialtjänstlagen (SoL) 2026 - kvartal 3

2026-10-14

- Sammanställning ej verkställda beslut SoL tabell Q3 2026

2026-10-14

§ 50 2026.021 VON

Rapportering av ej verkställda beslut enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) 2026 - kvartal 3

Ärendebeskrivning

Vård- och omsorgsnämnden ska kvartalsvis rapportera till kommunfullmäktige, till kommunens revisorer samt till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) enligt 28 f-g §§ lagen om särskilt stöd och service (LSS) om gynnande beslut enligt 9 § LSS som ej verkställts inom tre månader från dagen för beslutet.

Om beslut inte kunnat verkställas har IVO möjlighet att ansöka hos förvaltningsrätten om att kommunen ska utdömas en sanktionsåtgärd i form av en avgift. Kommunen ska därför kvartalsvis rapportera eventuella biståndsbeslut som inte verkställts till inom tre månader, samt eventuella insatser som avbrutits och inte verkställts på nytt inom tre månader. Tidsperioden är enbart en tidsgräns för rapportering och ska inte betraktas som den tid en kommun har att verkställa ett beslut. Insatser ska alltid verkställas så snart det är möjligt.

Till kommunens revisorer och till IVO ska det även rapporteras när tidigare rapporterade ej verkställda beslut har verkställts. Av rapporteringen ska framgå typ av bistånd, hur lång tid som förflutit från dagen för respektive beslut och kortfattat varför beslutet ej har verkställts. Det ska framgå om den enskilde är man eller kvinna. Uppgifterna ska vara avidentifierade.

Rapporteringen till IVO sker som individrapporter med sekretessbelagda uppgifter enligt en nationellt fastställd standard.

Beredning

Vård- och omsorgsförvaltningen har i skrivelse den 5 oktober 2026 lämnat följande yttrande:

Vid rapporteringstillfälle 2026-10-05 (innefattande kvartal tre) har vård- och omsorgsförvaltningen redovisat ej verkställda beslut inom LSS rörande ett beslut om barnboende, tre beslut om BmSS vuxna, två beslut om kontaktperson, fem beslut om daglig verksamhet, två beslut om avlösarservice och ett beslut om personlig assistans. Totalt är 14 beslut ej verkställda. Av dessa har tio erbjudits insats.

Beslut

Arbetsutskottets förslag till beslut i vård- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsnämnden noterar rapporteringen till Inspektionen för vård och omsorg för kvartal tre 2026 och översänder rapporten till kommunfullmäktige och kommunens revisorer.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse - Rapportering av ej verkställda beslut enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) 2026 - kvartal 3

2026-10-14

- Sammanställning ej verkställda beslut LSS tabell Q3 2026

2026-10-14

§ 51 2026.174 VON

Remissvar: Inriktningsdokument för kommunernas primärvårdsuppdrag i Västra Götaland

Ärendebeskrivning

Den 20 maj 2025, § 31 VON tog vård- och omsorgsnämnden beslut om det första remissvaret gällande Inriktningsdokument för kommunernas primärvårdsuppdrag i Västra Götaland. Arbetet med dokumentet pausades sedan i väntan på det nya hälso- och sjukvårdsavtalet som antogs av Västra Götalandsregionen och regionens 49 kommuner den 31 maj 2026.

Ett nytt förslag till inriktningsdokument för det kommunala primärvårdsuppdraget har nu tagits fram på uppdrag av Västoms styrelse. Förslaget har arbetats fram tillsammans med representanter från kommunalförbunden i Västra Götaland.

Behovet av ett inriktningsdokument har vuxit fram i samband med arbetet med ett nytt hälso- och sjukvårdsavtal och de dialoger som förts med kommunerna.

Dokumentet är inte en rutin, ett avtal eller en detaljerad instruktion för hur arbetet ska organiseras lokalt utan ett inriktningsdokument som beskriver den länsgemensamma synen på kommunernas primärvårdsuppdrag och ska läsas tillsammans med gällande lagar och avtal.

Vård- och omsorgsnämnden har nu att yttra sig över det nya remissförslaget. Remissvar i form av enkät ska besvaras senast den 27 november 2026.

Beredning

Vård- och omsorgsförvaltningen har i skrivelse den 22 september 2026 lämnat följande yttrande:

Vård- och omsorgsförvaltningen har tagit del av remissversionen gällande förslag till Inriktningsdokument för kommunernas primärvårdsuppdrag i Västra Götaland. Förvaltningen bedömer att förslaget går i linje med Alingsås kommuns tidigare inskickade förslag.

Kommunal primärvård har under senare år fått en alltmer central roll i hälso- och sjukvårdssystemet. Allt fler insatser ges nära invånaren och i det egna hemmet. Kommunerna möter patienter med mer omfattande behov, samtidigt som vård i ökad utsträckning förflyttas från sjukhus till primärvården. Om kommunerna inte har en tydlig beskrivning av det kommunala primärvårdsuppdraget upplever flertalet kommuner att det finns risk för övervältringseffekt från region till kommun.

2026-10-14

Beslut**Arbetsutskottets förslag till beslut i vård- och omsorgsnämnden**

Vård- och omsorgsnämnden antar förvaltningens yttrande enligt bilaga Remissvar gällande förslag till Inriktningsdokument för kommunernas primärvårdsuppdrag i Västra Götaland som sitt eget.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse - Inriktningsdokument för kommunernas primärvårdsuppdrag i Västra Götaland
- Förslag – Remissvar gällande förslag till Inriktningsdokument för kommunernas primärvårdsuppdrag i Västra Götaland
- Inriktningsdokument för kommunernas primärvårdsuppdrag i Västra Götaland

2026-10-14

§ 52 2026.120 VON

Initiativärende till vård- och omsorgsnämnden gällande bältrosvaccin till kommunens äldre invånare - Torbjörn Gustafsson (C)

Ärendebeskrivning

Torbjörn Gustafsson (C) har den 9 maj 2026 lämnat ett initiativärende till vård- och omsorgsnämnden gällande bältrosvaccin till kommunens äldre invånare.

I initiativärendet föreslås att:

- Förvaltningen räknar på en ungefärlig kostnad för kommunen om åldersgruppen 65 – 75 betalar hälften av kostnaden för vaccin, alternativt att kommunen betalar hela kostnaden.
- Gruppen över 75 år skulle erbjudas fri vaccination.

Vård- och omsorgsnämnden har den 18 maj 2026, 42 § VON beslutat att lämna initiativärendet till vård- och omsorgsförvaltningen för beredning.

Förvaltningens yttrande

Folkhälsomyndigheten rekommenderar vaccination mot bältros för personer 65 år och äldre. Vaccinationen ges i två doser och ingår inte i något nationellt vaccinationsprogram. Den primära effekten är att minska risken för bältros och dess komplikationer.

Det finns även forskning som visar ett samband mellan bältrosvaccination och minskad risk för demens. Resultaten är lovande, men forskningen kring dessa möjliga effekter är fortfarande under utveckling och utgör inte i dag en tillräckligt etablerad grund för att beräkna en säker ekonomisk besparing för kommunen.

I Alingsås kommun finns cirka 10 050 personer i åldern 65 år och äldre, varav cirka 5 026 är 65–75 år och cirka 5 024 är 76 år och äldre.

Beräkningen nedan är preliminär och baseras på ett antagande om 5 000 kronor per person för hela vaccinationsserien. Eventuella kostnader för administration och genomförande av vaccinationen ingår inte. Den faktiska kostnaden beror på aktuell kostnad för vaccin samt på hur stor andel av målgruppen som väljer att vaccinera sig. Kostnaderna anges som avrundade uppskattningar.

2026-10-14

Alternativ 1 – kommunen subventionerar 50 procent för 65–75 år och 100 procent för 76 år och äldre:

Anslutningsgrad	65–75 år	76 år +	Total kostnad
50 %	6,28 mnkr	12,56 mnkr	18,84 mnkr
75 %	9,42 mnkr	18,84 mnkr	28,26 mnkr
100 %	12,57 mnkr	25,12 mnkr	37,69 mnkr

Alternativ 2 – kommunen subventionerar 100 procent för samtliga 65 år och äldre:

Anslutningsgrad	Total kostnad
50 %	25,13 mnkr
75 %	37,69 mnkr
100 %	50,25 mnkr

För personer som är inskrivna i kommunal primärvård skulle det, om kommunen väljer att genomföra vaccinationerna i egen regi, vara kommunens sjuksköterskor som genomför vaccinationerna. I nuläget omfattar gruppen inskrivna i kommunal primärvård cirka 916 personer, varav cirka 124 personer är 65–74 år och 792 personer är 75 år och äldre.

Vaccinationerna skulle innebära ett utökat uppdrag inom kommunal hälso- och sjukvård, med behov av bland annat planering, vaccinhantering, dokumentation och uppföljning av den andra dosen. Det kommer krävas samordning med Västra Götalandsregionen avseende medicinsk bedömning, ordination och ansvarsfördelning.⁷

Ett alternativ är att vaccinationerna genomförs av regionen eller annan vårdgivare och att kommunen endast står för den ekonomiska subventionen.

Kommunens möjlighet att införa en ekonomisk subvention av bältrosvaccination är en central fråga i ärendet.

Enligt kommunallagen (KL) 2 kap. 1 § får kommunen hantera angelägenheter av allmänt intresse som har anknytning till kommunen eller dess medlemmar. Enligt 2 kap. 2 § KL får kommunen samtidigt inte ha hand om sådana angelägenheter som enbart staten, annan kommun, region eller någon annan ska ha hand om.

Vidare ska kommunen enligt 2 kap. 3 § KL behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat. Detta behöver särskilt beaktas om olika subventionsnivåer ska gälla för olika åldersgrupper i syfte att uppfylla sakliga skäl.

Även om kommunen inte själv skulle utföra vaccinationerna, utan endast lämna ekonomisk subvention till kommuninvånare, är det inte självklart att en sådan åtgärd ryms inom den kommunala kompetensen. Att åtgärden är förebyggande och kan bidra till minskat framtida behov av vård och omsorg är inte i sig tillräckligt för att konstatera att kommunen har rätt att

2026-10-14

finansiera den.

Förvaltningen bedömer därför att det i nuläget finns ett oklart rättsläge kring kommunens möjlighet att införa en generell subvention av bältrosvaccination.

Förvaltningen har omvärldsbevakat och varit i kontakt med Österåkers kommun som under 2026 beslutat att införa en subvention av bältrosvaccination för kommuninvånare som fyllt 69 år. Kommunen finansierar vaccinationen medan själva vaccinationen genomförs av region eller annan vårdgivare. Österåker har särskilt betonat att kommunen inte ska bedriva hälso- och sjukvård eller rekommendera vaccination, utan endast möjliggöra vaccination genom ekonomisk subvention.

Österåker har bedömt att åtgärden ryms inom kommunens allmänna kompetens och kan motiveras som en förebyggande folkhälsoinsats med koppling till kommunens ansvar för äldreomsorg och andra kommunala verksamheter.

Beslutet har överklagats och är föremål för laglighetsprövning i Förvaltningsrätten i Stockholm. Något slutligt domstolsavgörande har vid dagens datum ännu inte meddelats.

Österåkers beslut är därför ett relevant exempel på hur en kommun har valt att hantera frågan, men innebär inte att frågan om kommunens rätt att subventionera bältrosvaccination är rättsligt klarlagd.

Förvaltningen bedömer att initiativärendets efterfrågade kostnadsberäkning har genomförts utifrån kommunens befolkningsunderlag.

Med ett preliminärt antagande om 5 000 kronor per vaccinationsserie innebär den föreslagna modellen en teoretisk kostnad på cirka 18,8–37,7 mnkr beroende på anslutningsgrad. Om kommunen betalar hela kostnaden för samtliga personer 65 år och äldre uppgår motsvarande kostnad till cirka 25,1–50,3 mnkr.

Utöver subventionskostnaden tillkommer eventuella kostnader för administration och genomförande av vaccinationerna.

Förvaltningen bedömer vidare att ett eventuellt kommunalt subventionssystem aktualiserar såväl kommunalrättsliga som organisatoriska frågor. Den kommunalrättsliga frågan är i nuläget inte slutligt klarlagd. Även ansvarsfördelningen mellan kommunen och Västra Götalandsregionen behöver beaktas.

Förvaltningen bedömer mot denna bakgrund att initiativärendet genom denna beredning är besvarat genom redovisning av ekonomiska konsekvenser, organisatoriska förutsättningar och kommunalrättsliga frågeställningar.

2026-10-14

Beslut**Arbetsutskottets förslag till beslut i vård- och omsorgsnämnden**

1. Förvaltningens beredning av initiativärendet godkänns.
2. Förvaltningens redovisning av ekonomiska, organisatoriska och kommunalrättsliga förutsättningar godkänns.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse - Svar på initiativärende till vård- och omsorgsnämnden gällande bältrosvaccin till kommunens äldre invånare - Torbjörn Gustafsson (C)
- §42 VON Initiativärende till vård- och omsorgsnämnden gällande bältrosvaccin till kommunens äldre invånare - Torbjörn Gustafsson (C)
- Initiativärende till vård- och omsorgsnämnden gällande bältrosvaccin till kommunens äldre invånare - Torbjörn Gustafsson (C)

2026-10-14

§ 53 2026.218 VON

Återrapportering av utredningsuppdrag gällande möjligheten att införa arbetstidsmodellen 80/20 inom nämndens brukarnära verksamheter

Ärendebeskrivning

Den 23 april 2026, § 26 VON gav vård- och omsorgsnämnden förvaltningen i uppdrag att utreda möjligheten att införa arbetstidsmodellen 80/20 inom nämndens brukarnära verksamheter, vilket innebär att medarbetaren jobbar 80 procent och 20 procent går till kompetensutveckling och återhämtning.

Beredning

Vård- och omsorgsförvaltningen har i skrivelse den 5 oktober 2026 lämnat följande yttrande:

Förvaltningen har genomfört en omvärldsbevakning och i den har det inte identifierats några kommuner som tillämpar arbetstidsförkortning inom omsorgsverksamheter för hela arbetsgrupper. Däremot förekommer olika varianter av arbetstidsmodeller kopplade till helgtjänstgöring. Dessa modeller innebär vanligtvis en arbetstidsförkortning eller annan kompensation för de medarbetare som väljer att arbeta fler eller samtliga helger enligt verksamhetens behov. En arbetstidsmodell där tid avsätts för kompetensutveckling och återhämtning bedöms kunna bidra till att öka kommunens attraktivitet som arbetsgivare. Modellen kan skapa bättre förutsättningar för kontinuerlig kompetensutveckling, ökad återhämtning och ett mer hållbart arbetsliv för medarbetarna.

Att införa en arbetstidsmodell enligt nämndens förslag innebär ett ökat behov av bemanning för att upprätthålla nuvarande nivå av brukarnära insatser eftersom en del av medarbetarnas arbetstid omfördelas från brukarnära arbete till kompetensutveckling och återhämtning. Kompetensförsörjningen utgör redan idag en betydande utmaning inom omsorgsverksamheterna. Särskilt inom äldreomsorgen råder brist på utbildad personal och rekryteringsbehovet förväntas öka de kommande åren. Om verksamheterna inte lyckas rekrytera det antal medarbetare som krävs för att kompensera för den minskade brukarnära arbetstiden finns en risk för att arbetsbelastningen för befintliga medarbetare ökar, vilket på sikt kan medföra negativa konsekvenser för arbetsmiljön och leda till ett ökat behov av övertidsarbete.

Beräknade kostnader för införande av en arbetstidsmodell enligt nämndens förslag uppgår till cirka 89,5 miljoner kronor per år. Beräkningen utgår från att 20 procent av medarbetarnas arbetstid avsätts för kompetensutveckling och återhämtning. För att upprätthålla nuvarande nivå av brukarnära insatser bedöms detta medföra ett ökat behov av bemanning motsvarande cirka 130 årsarbetare. Vid beräkningen har hänsyn tagits till att verksamheterna redan idag avsätter tid för möten, utbildning och liknande aktiviteter. En schablon om fem procent har därför räknats av. Det faktiska bortfallet av brukarnära arbetstid har därmed beräknats till 15 procent. Beräkningen omfattar endast medarbetare med oregelbunden arbetstid. Beloppen är uppskattningar och inkluderar lön samt personalomkostnader.

2026-10-14

Utöver den beräknade merkostnaden tillkommer kostnader för rekrytering och introduktion av de medarbetare som behöver anställas för att täcka det ökade bemanningsbehovet. Det kan även uppstå behov av ytterligare chefs- och arbetsledarresurser för att hantera större personalgrupper.

Kostnadsberäkningen omfattar inte eventuella kostnader för kompetensutvecklingsinsatser. Då verksamheterna redan idag avsätter resurser för kompetensutveckling är det svårt att bedöma storleken på en sådan merkostnad. Kostnadernas omfattning är beroende av hur kompetensutvecklingsdelen i modellen utformas och vilka insatser som väljs.

Förvaltningen har inte identifierat några studier som visar vilken påverkan en arbetstidsförkortning av detta slag har på sjukfrånvaron inom omsorgsverksamheter. Eventuella positiva effekter på frisknärvaro, arbetsmiljö och personalomsättning är därför svåra att bedöma och har inte beaktats i kostnadsberäkningen.

Mot denna bakgrund bedömer förvaltningen att det i nuläget inte finns tillräckliga förutsättningar för att införa en arbetstidsmodell enligt nämndens förslag.

Beslut

Arbetsutskottets förslag till beslut i vård- och omsorgsnämnden

1. Återrapporteringen godkänns.
2. Uppdraget från den 23 april 2026, § 26 anses därmed slutfört.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse - Återrapportering av utredningsuppdrag gällande möjligheten att införa arbetstidsmodellen 80/20 inom nämndens brukarnära verksamheter

2026-10-14

§ 54 2026.122 VON

Svar på motion gällande bättre arbetsmiljö och stärkt kvalitet i vård och omsorg - Anton César (S), Sanna Dabolins (V), Heidi Hankanen Ängberg (C) och Mats Eriksson (MP)

Ärendebeskrivning

Anton César (S), Sanna Dabolins (V), Heidi Hankanen Ängberg (C) och Mats Eriksson (MP) har till kommunfullmäktige den 6 maj 2026, § 95 KF lämnat in en motion om bättre arbetsmiljö och stärkt kvalitet i vård och omsorg.

Motionärerna föreslår följande:

- att ge vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att utreda och återkomma med förslag på ett tidsbegränsat försök med arbetstidsförkortning i en brukarnära verksamhet inom äldreomsorgen, med inriktningen 80 procent av heltid med bibehållen lön, samt hur effekterna ska följas upp.
- att ge vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att tillsammans med personal och fackliga organisationer ta fram bemannings- och schemariktlinjer för hållbara scheman, rimlig återhämtning och stärkt bemanning där behoven är störst.
- att ge vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att verka för en mer tillitsbaserad styrning i verksamheten i syfte att skapa en hållbar arbetsmiljö som gynnar såväl vårdpersonal som brukare.

Kommunfullmäktige beslutade den 6 maj 2026, § 95 KF att lämna motionen till kommunstyrelsen för beredning. Motionen har därefter den 21 maj 2026 skickats till vård- och omsorgsnämnden för beredning.

Beredning

Vård- och omsorgsförvaltningen har i skrivelse den 5 oktober 2026 lämnat följande yttrande:

Förvaltningen har undersökt möjligheter och erfarenheter för införande av arbetstidsförkortning i enlighet med motionärernas förslag genom omvärldsbevakning, dels med kommuner i Göteborgsregionen, dels i dialog med bemannings- och HR-nätverk. Förvaltningen har inte identifierat några kommuner som tillämpar arbetstidsförkortning inom omsorgsverksamheter för hela arbetsgrupper, vilket gör det svårt att dra lärdom från andra kommuner.

Utöver detta har kontakt tagits med Sveriges kommuner och regioner (SKR) som uppmanar kommuner att inte teckna lokala avtal om arbetstidsförkortningar eftersom det är en viktig fråga i kommande års avtalsförhandlingar. SKR:s förhandlingsdelegation har tillsatt en utredning vars uppdrag är att analysera effekter av förändringar avseende arbetstidens längd. Utredningen ska vara klar den 1 november 2026.

2026-10-14

Vidare har förvaltningen utrett ett införande av arbetstidsförkortning enligt motionärernas förslag utifrån tänkbara effekter för verksamhet och medarbetare. De positiva effekter som har identifierats för medarbetare och verksamhet är bättre förutsättningar för medarbetares återhämtning, vilket i sin tur kan bidra till en förbättrad arbetsmiljö, ökad arbetsglädje och bättre möjligheter att rekrytera och behålla kompetenta medarbetare.

Ett införande av arbetstidsförkortning innebär att verksamheterna behöver rekrytera flera medarbetare i syfte att kunna upprätthålla nuvarande nivå av brukarnära insatser. Om verksamheterna inte lyckas rekrytera det antal medarbetare som krävs för att kompensera för den minskade brukarnära arbetstiden finns en risk för att arbetsbelastningen för befintliga medarbetare ökar. Det kan medföra negativa konsekvenser för arbetsmiljö, men även ett ökat behov av övertidsarbete. Ett införande av arbetstidsförkortning enbart inom äldreomsorgen kan leda till ökad konkurrens om arbetskraft inom förvaltningens LSS-verksamheter, då kortare arbetstid med bibehållen lön kan göra äldreomsorgen mer attraktiv som arbetsplats.

Förvaltningen har även undersökt kostnaderna för ett införande av arbetstidsförkortning enligt motionärernas förslag. En arbetsgrupp med 30 årsarbetare som omfattas av en arbetstidsförkortning om 20 procent med bibehållen lön bedöms, för att upprätthålla nuvarande nivå av brukarnära insatser, behöva utökas med cirka 6 årsarbetare. Detta motsvarar en årlig merkostnad på cirka fyra miljoner kronor.

Om arbetstidsförkortningen skulle omfatta samtliga medarbetare inom förvaltningens äldreomsorg som arbetar oregelbunden arbetstid, motsvarande cirka 526 medarbetare utifrån bemanningen i augusti 2026, beräknas den årliga merkostnaden uppgå till cirka 70 miljoner kronor. Om arbetstidsförkortningen även skulle omfatta förvaltningens LSS-verksamheter, motsvarande cirka 339 årsarbetare, beräknas den årliga merkostnaden uppgå till cirka 49 miljoner kronor. Den totala merkostnad för förvaltningens omsorgsverksamheter beräknas därmed uppgå till cirka 119 miljoner kronor. Beräkningen utgår från att nuvarande bemanningsnivå och omfattning av brukarnära insatser ska upprätthållas. Beloppet är uppskattat och inkluderar lönekostnader samt personalomkostnader.

Förvaltningen har inte identifierat några studier som visar vilken påverkan en arbetstidsförkortning av detta slag har på sjukfrånvaron. Eventuella positiva effekter på frisknärvaro, arbetsmiljö och personalomsättning är därför svåra att bedöma och har inte beaktats i kostnadsberäkningen.

Vad gäller uppdraget att ta fram bemannings- och schemariktlinjer har förvaltningen en bemanningshandbok som uppdaterades i september 2026. Handboken är utformad med utgångspunkt i SKR:s riktlinjer för hållbar schemaplanering och beskriver förvaltningens gemensamma arbetssätt för bemanning och schemaläggning. Förvaltningen arbetar aktivt med att implementera bemanningshandboken och tydliggöra dess arbetssätt i verksamheterna.

Utgångspunkten för bemanningshandboken är att skapa balans mellan brukarnas behov, verksamhetens ekonomi och medarbetarnas arbetsmiljö. Målsättningen är att säkerställa god kvalitet för brukarna, en ekonomi i balans och hållbara arbetsförutsättningar för

2026-10-14

medarbetarna. Handboken beskriver hur verksamheten ska planeras utifrån dessa perspektiv och gäller för verksamheter som bedrivs under dag, natt, jour och helg. Den tydliggör den gemensamma bemanningsprocessen, tillhörande anvisningar och ansvarsfördelningen mellan de olika roller som berörs av bemanningsprocessen.

Bestämmelserna om minst elva timmars dygnsvila har förbättrat förutsättningarna för återhämtning mellan arbetspassen. Samtidigt har flexibiliteten i schemaplaneringen minskat. Medarbetare kan exempelvis inte längre arbeta ett kvällspass följt av ett tidigt morgonpass om tiden för dygnsvila understiger elva timmar.

Ett arbete har också påbörjats med att införa schemaplanering med längre framförhållning genom så kallade förändringsbara basscheman. Det syftar till att ge medarbetarna bättre framförhållning och ökade möjligheter att planera sin fritid. Samtidigt minskar administrationen och bättre förutsättningar skapas för kontinuitet, rätt kompetens och mer tid för brukarnära arbete.

Förvaltningen arbetar med att förbättra möjligheterna till återhämtning under arbetspassen. Inom hemtjänsten provas olika arbetssätt där arbetsgrupperna gemensamt planerar brukarinsatser och arbetsscheman. I planeringen beaktas såväl verksamhetens bemanningsbehov som kontinuiteten för brukarna.

Uppföljning och förbättring av verksamhetens bemanning och schemaplanering bedrivs systematiskt i uppföljningsmöten på enhets- och avdelningsnivå, men även på förvaltningsnivå.

För att verka för en mer tillitsbaserad styrning i verksamheten pågår det flera parallella initiativ som syftar till att stärka både chefers och medarbetares ansvar och mandat, samt framtagande av arbetssätt och metoder för ökad inkludering och involvering i processer och beslut.

Förvaltningen bedömer mot denna bakgrund att motionen bör avstyrkas.

Förslag till beslut på sammanträdet

Ordföranden föreslår att ärendet återremitteras till vård- och omsorgsförvaltningen för vidare beredning och att förvaltningen förtydligar följande:

- Nämndens uppdrag till förvaltningen angående möjligheten att införa arbetstidsmodellen 80/20 inom nämndens brukarnära verksamheter, § 26/2026 VON.
- Uppdraget att utveckla delaktigheten i personalgruppernas planering av insatser till brukare.
- Arbetsgruppers delaktighet i framtagandet av bemanningshandboken.

Ordföranden frågar om ärendet ska återremitteras eller avgöras idag och finner att arbetsutskottet enas om att ärendet ska återremitteras för vidare beredning.

2026-10-14

Beslut**Arbetsutskottets förslag till beslut i vård- och omsorgsnämnden**

Ärendet återremitteras till förvaltningen för vidare beredning med förtydligande av:

- Nämndens uppdrag till förvaltningen angående möjligheten att införa arbetstidsmodellen 80/20 inom nämndens brukarnära verksamheter, § 26/2026 VON.
- Uppdraget att utveckla delaktigheten i personalgruppernas planering av insatser till brukare.
- Arbetsgruppers delaktighet i framtagandet av bemanningshandboken.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse - Yttrande över motion gällande bättre arbetsmiljö och stärkt kvalitet i vård och omsorg
- Expediering §95/2026 KF - Motion gällande bättre arbetsmiljö och stärkt kvalitet i vård och omsorg - Anton César (S) med flera
- Motion gällande bättre arbetsmiljö och stärkt kvalitet i vård och omsorg - Anton César (S) med flera

2026-10-14

§ 55 2026.222 VON

**Uppdrag att redovisa vilka åtgärder avdelningen boende och arbete
ämnar vidta för att hantera avdelningens prognostiserade underskott -
muntlig redovisning****Ärendebeskrivning**

Vid dagens sammanträde lämnas muntlig information i ärendet.

Förslag till beslut på sammanträdet

Ordföranden föreslår den muntliga redovisningen godkänns och att avdelningen LSS boende och arbete får i förnyat uppdrag att redovisa vilka åtgärder avdelningen ämnar vidta för att hantera det prognostiserade underskottet med redovisning i april 2027. Ordföranden finner att arbetsutskottet enas om detta.

Beslut**Arbetsutskottets förslag till beslut i vård- och omsorgsnämnden**

1. Den muntliga redovisningen godkänns. Uppdraget från den 21 september 2026, § 55 VON anses därmed slutfört.
2. Avdelningen LSS boende och arbete får i förnyat uppdrag att redovisa vilka åtgärder avdelningen ämnar vidta för att hantera det prognostiserade underskottet. Redovisning ska ske i april 2027.

2026-10-14

§ 56 2026.201 VON

Återrapportering av handlingsplan särskild boendeform för äldre personer 2026

Ärendebeskrivning

Den 23 april 2026, § 27 VON gav vård- och omsorgsnämnden förvaltningen ett förnyat uppdrag om att återrapportera effekterna utifrån handlingsplan särskild boendeform för äldre personer. Återrapportering ska ske i oktober 2026.

Beredning

Vård- och omsorgsförvaltningen har i skrivelse den 2 oktober 2026 lämnat följande yttrande:

Under 2025 genomförde avdelningen ett omfattande omställningsarbete med bland annat differentiering av arbetsuppgifter, utvecklad bemanning och resursteam, förstärkta stödfunktioner, välfärdsteknik samt effektivisering av boende- och korttidsprocesser. Under 2026 fortsätter arbetet med uppföljning och vidareutveckling. Handlingsplanen för 2026 har två fokusområden: En god och säker vård och omsorg samt budget och schema.

Under året har medarbetare utbildats i arbetssättet en god och säker vård och omsorg, med syfte att skapa ökad struktur, tydlighet och kvalitet i det dagliga arbetet. Implementeringen följs nu upp och arbetssättet utvecklas vidare, bland annat till ett gemensamt introduktionsmaterial för nya medarbetare och chefer. Arbetet omfattar även stärkt brukardelaktighet genom fast omsorgskontakt, ombudsmodellen, kontinuerligt lärande och utveckling av medarbetarskapet. Dialogdagar fortsätter för att skapa delaktighet, återkoppling och bättre kommunikation vid förändringar. Avdelningschefen arbetar samtidigt med att tydliggöra enhetschefens ansvar, roll och mandat för att skapa bättre förutsättningar för ledarskap, delaktighet och kommunikation.

Inom budget och schema fortsätter arbetet med bemanningshandboken, rätt kompetens och kontinuitet. Regelbundna uppföljningar av budget, bemanning, schema och nyckeltal genomförs. Ett gemensamt arbetssätt för schemaplanering och en bemanningsmall inom särskilt boende har införts. Detta har förbättrat möjligheten att analysera kostnader, bemanningsbehov och resursutnyttjande. Utmaningar kvarstår framför allt kring helgbemanning, vilket kräver fortsatt utveckling av schemaanalys, samplanering och resursstyrning.

Den senaste prognosen visar ett underskott på cirka 14 miljoner kronor, vilket är cirka 5 miljoner kronor bättre än vid motsvarande tidpunkt föregående år. Personalkostnadernas utveckling visar också positiva effekter av arbetet med bemanning, schema och resursutnyttjande. Samtidigt har tillfälliga kostnader på cirka 2 miljoner kronor tillkommit, bland annat för reparationer, specialprojekt och driftstillägg. Övertidskostnaderna har ökat, bland annat till följd av förändrade regler och krav samt tydligare kompetensfördelning. Delegerade hälso- och sjukvårdsuppgifter utförs endast av personal med rätt kompetens, vilket stärker patientsäkerheten men kan försvåra bemanningen vid frånvaro.

2026-10-14

Sammanfattningsvis tar avdelningen positiva steg inom kvalitet, bemanning och ekonomi. Det fortsatta arbetet fokuserar på god och säker vård och omsorg, rätt bemanning och kompetens, tydligare ansvar och kommunikation samt ett effektivare användande av personalresurser för att ytterligare stärka kvalitén och den ekonomiska utvecklingen.

Beslut**Arbetsutskottets förslag till beslut i vård- och omsorgsnämnden**

1. Återrapporteringen godkänns. Uppdraget från 23 april 2026 § 27 VON anses därmed avslutat.
2. Vård- och omsorgsförvaltningen får i förnyat uppdrag att återrapportera effekterna utifrån handlingsplan för särskild boendeform för äldre personer 2026. Återrapportering ska ske i april 2027.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse - Återrapportering av handlingsplan särskild boendeform för äldre personer 2026

2026-10-14

§ 57 2026.219 VON

Återrapportering handlingsplaner på avdelningsnivå LSS personlig assistans och stöd

Ärendebeskrivning

Den 18 maj 2026, § 39 fick vård- och omsorgsförvaltningen i förnyat uppdrag av vård- och omsorgsnämnden att följa upp handlingsplanerna på avdelningsnivå för avdelningen LSS personlig assistans och stöd i syfte att säkerställa en effektiv och kostnadseffektiv verksamhet. Återrapportering ska ske i oktober 2026.

Beredning

Vård- och omsorgsförvaltningen har i skrivelse den 5 oktober 2026 lämnat följande yttrande:

Avdelningen har sedan i maj 2026 fokuserat särskilt på att analysera antal timmar mot beslut, antal timmar mot avräkningsperioder för att säkerställa att enheterna förhåller sig till avräkningsperioderna i besluten från Försäkringskassan.

I avsaknad av ett ändamålsenligt systemstöd pågår ett arbete tillsammans med bemannings- och ekonomicontroller för att kartlägga och nyttja avdelningens sammanlagda överkapacitet effektivt.

Avdelningens samverkan med bemanningscontroller och ekonomicontroller fortlöper med att identifiera den sammanlagda tiden. När överkapaciteten har identifierats behöver arbetet fokusera på att säkerställa ett effektivt nyttjande av resurserna.

Samlokaliseringen av korttidsvistelse och korttidstillsyn bedöms fortsatt bidra till en förbättrad resurseffektivitet genom ökad möjlighet att samnyttja personal, vilket i sin tur stärker förutsättningarna för ett resultat i balans. Effekten av detta kan vi se först 2027 då flytten av korttidstillsyn och korttidsvistelse sker kvartal 3 och 4.

Verksamheten ser en positiv trend mot målet att halvera övertiden under 2026, tack vare att samordnare arbetar systematiskt över enhetsgränserna och att bemanningshandboken skapar en mer brukarstyrd bemanning. Avdelningen ser redan en minskning av övertiden med 30 procent.

Avdelningen fortsätter arbeta kontinuerligt med åtgärder som gjordes under 2025 för att säkerställa en effektiv verksamhet med exempelvis fokus på beslutade timmar och optimering av bemanningen.

Avdelningen kommer fortsätta fokusera på följande åtgärder:

- Fortsatt analys för att säkerställa överkapaciteten inom avdelningen.
- Säkerställa att övertiden fortsätter minska.

2026-10-14

Förslag till beslut på sammanträdet

Ordföranden föreslår att ärendet redovisas i april 2027 istället för maj 2027 och finner att arbetsutskottet enas om detta.

Beslut**Arbetsutskottets förslag till beslut i vård- och omsorgsnämnden**

1. Vård- och omsorgsnämnden godkänner återrapporteringen. Uppdraget från den 18 maj 2026, § 39 VON anses därmed avslutat.
2. Vård- och omsorgsförvaltningen får i fortsatt uppdrag att följa upp handlingsplanerna på avdelningsnivå för avdelningen LSS personlig assistans och stöd i syfte att säkerställa en effektiv och kostnadseffektiv verksamhet. Återrapportering ska ske i april 2027.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse - Återrapportering handlingsplan LSS personlig assistans och stöd